

Een plek die uitnodigt om eindeloos buiten te spelen

Wat waren onze wensen toen wij gingen nadenken over de buitenruimte?

Ons uitgangspunt is een plek creëren waarin uitdaging en ontwikkeling van de eigen fantasie, het oefenen van de grove motoriek en het ontdekken van de bloemen in de tuin met daarop de mooie kleurige vlinders centraal staan. Het lekker vies worden doordat je in de zwarte grond hebt zitten scheppen. Verstoppen achter een bosje en denken dat ze je lekker niet kunnen zien, op je fiets gaan rondtoeren maar dan afgeleid zijn door iets wat je onderweg in eens tegenkomt.

Maar ook het betrekken van de buitenruimte met de verhalen binnen. Denk hierbij aan de wintertijd als we de vogels weer gaan voeren en vetbollen ophangen. Wat komt er allemaal op af? Nestkastjes ophangen en maar hopen op een gezinsuitbreiding van een vogelpaartje.

Allemaal gedachten die we hadden toen we mochten gaan denken over het buitengedeelte.

Het spelen met dingen die niet van tevoren een bedoeling hebben gekregen. De boomstam is de ene keer de buutplaats terwijl het de volgende keer een onderdeel van de tent is, of iets waarvan wij als volwassenen totaal geen idee meer hebben.

Willen is één, maar wat kan er allemaal?

Dat we graag een groene tuin wilden is begonnen als een wens waarvan we dachten dat het binnen de kinderopvang niet realiseerbaar zou zijn. Zelf ben ik opgegroeid met veel ruimte en groen om me heen. Met heel veel plezier kijk ik terug op de ontdekkingen die wij konden doen.

Toen we tijdens een vakbeurs een bedrijf tegenkwamen die onze droomtuin daadwerkelijk kon uitvoeren zijn wij samen aan de slag gegaan. Zij hebben de kennis in huis om de balans te kunnen maken tussen veiligheid en uitdaging. Hun doelstelling is om van elk terrein een kinderparadijs te maken dat uitnodigt tot eindeloos spelen.

Deze doelstelling is dan ook ons uitgangspunt geworden.

Twee tuinen

Uiteindelijk zijn het twee tuinen geworden. De oostkant is gericht op de leeftijd van 0 tot 1 ½ jaar. De westkant voor 1 ½ jaar en ouder.

De kant voor de jongste kinderen is met meer (kunst)gras en minder bosjes. Er bevindt zich een rolkuil in waar kinderen bij mooi weer heerlijk in kunnen liggen en tevens het rollen wordt gestimuleerd.

Voor de net lopertjes beklimmen ze eerst een 'berg' om in de kuil te komen en kunnen zo ervaren dat je van de 'heuvel' af sneller gaat. De zandbak is voorzien van een lagere speeltafel en hier kan handmatig water toegevoegd worden indien wenselijk. Er is een afdak gemaakt waar kinderen in de schaduw onder kunnen slapen of schommelen.

Bij de kant voor de oudere kinderen hebben we meer gezocht naar uitdaging. Verstopplekken, paadjes waar je door kan fietsen, onder de tunnel door, even terugtrekken in de hut, hoogte verschillen in de vorm van een heuveltje, maar ook door keien te plaatsen waar ze op kunnen klimmen en klauteren. Door boomstammen te plaatsen die de fantasie prikkelen. Hier staat in de zandbak een watertafel waar door een druk op de knop, wel echt met water gespeeld kan worden. Het is allemaal net iets meer. Iets meer te beleven, iets meer avontuur en iets meer mogelijkheden.

De inrichting van de groenbeplanting

Aan de oostkant hebben we gekozen voor twee parasolesdoorns, oftewel twee natuurlijke materialen die schaduw brengen in een warme zomer. Als afscheiding van de tuin hebben we een heg voor het hek geplaatst om de tuin ook echt een tuinafwerking te laten krijgen. De heg zal wel op zo'n hoogte blijven dat kinderen er goed overheen kunnen kijken. Er is voor bamboe gekozen omdat het erg sterk is en tegen een stootje kan. Het blijft tenslotte een tuin om in te spelen.

Om verder wat kleur te krijgen zijn er vlinderstruiken geplaatst die tevens vlinders lokken. De krentenboompjes in verband met hun mooi rood kleurende blad.

Alle materialen zijn geschikt om te "eten". Al brengen we de kinderen wel bij dat dat niet de bedoeling is. Net als voorzichtig omgaan met de natuur. Je gaat niet zomaar blaadjes plukken van een boom of bloem die in de tuin staat.

Aan de westkant hebben we in plaats van esdoorns twee appelbomen geplant. Hier groeien ook echte appels aan die we dan vervolgens weer in ons werken met de kinderen kunnen gebruiken. Ook hier komen de vlinderstruiken en de krentenboompjes weer terug. Aan deze kant is gekozen voor minder (kunst)gras maar meer betegelde paden waar makkelijker over gefietst kan worden.

Veiligheid en hygiëne

Binnen onze denkwijze zijn we erg bezig met het creëren van een veilige en hygiënische omgeving voor de kinderen. Toch is veiligheid en hygiëne echt niet alles. De mogelijkheden voor het kind om zich goed te kunnen ontwikkelen staan onder druk door veiligheid en hygiëne voorop te blijven stellen. Ondertussen doen we al een aantal jaren aan modderdag. Een feestje voor de kinderen en zeer zeker ook voor onze medewerkers.

Nieuwe ervaringen opdoen

Buiten heb je de ruimte om te rennen, te fietsen en lawaai te maken. Buiten valt altijd wel wat te beleven. Zon, regen, wind en sneeuw lokt andere gevoelens op en dagen de kinderen uit tot ander spel. Wat dacht u van het kijken naar de lucht en de wolken, hoeveel fantasie maakt dit in ons los. De zintuigen worden buiten op een heel andere manier geprikkeld als binnen.

Maar ook qua praktische ontdekkingen. Hoe hard moet je remmen als je iets nadert? Als je van een steen afspringt moet je wel kunnen schatten hoe dit moet om te weten hoe je neer moet komen. Wij kunnen hoogte, diepte en afstanden schatten, we kennen de eigenschappen van de verschillende materialen, dit door ervaringen die we als kind hebben ongedaan. Dit is wat we noemen spelenderwijs experimenteren. Doordat je buiten heel andere ervaringen opdoet dan binnen is het een belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van een kind.

De omgeving waarbinnen je opgroeit

Kinderen leren van hun omgeving. Aan de ene kant de sociale omgeving; de mensen om je heen met wie je opgroeit en van wie je leert. Mensen bieden geborgenheid, geven voorbeelden, stimuleren en ondersteunen. De invloed van cultuur, waarden, normen en gewoonten is groot.

Maar aan de andere kant is er ook de fysieke omgeving, die vinden wij minstens zo belangrijk. De ruimte om je heen bepaalt mede hoe je opgroeit en welke ervaringen je op doet.

Buiten spelen vroeger en nu

De ruimte om buiten te spelen is stukken kleiner geworden. De straten die vroeger het speelterrein van de kinderen waren, staan nu vol auto's. Zandtaarten bakken in de zandbak, kikkers vangen in de sloot, verstoppertje spelen in de bosjes, stampen door de plassen, balanceren over een stoeprand. Allemaal voorbeelden die je wel buiten maar niet binnen kan doen. Was het vroeger gewoon dat kinderen vrij jong in groepjes of alleen naar school gingen, nu zie je zelden meer kinderen alleen over straat. Kinderen worden gehaald en gebracht en vaak met de auto. De achterbankgeneratie is dan ook een veelgehoorde term op dit moment. Daarnaast is er een enorm aanbod aan binnenspeelgoed, wat kinderen ook minder stimuleert om naar buiten te gaan. Vooral de televisie en de (spel)computer zijn erg in trek. Naast het feit dat kinderen zich motorisch minder ontwikkelen, ontdekken we ook steeds meer kinderen met overgewicht en het aantal diabetici groeit gestaag.

Buitenspelen is goed voor kinderen!

Motoriek

Grove motoriek wordt getraind door het eindeloos oefenen van vaardigheden als kruipen, rennen, fietsen, balanceren en coördinatie. Hierdoor verkennen de kinderen telkens hun eigen grenzen.

Fijne motoriek wordt geoefend door te spelen met grassprietjes, steentjes, takjes en blaadjes. De ontwikkeling

van de fijne motoriek hangt bijvoorbeeld weer nauw samen met het leren schrijven.

Zintuiglijk

Zintuigen zijn de toegang tot de ontdekking van de wereld. Buiten voel je de zon, het zand, de regen en de wind. Kinderen nemen waar met al hun zintuigen, ze staan helemaal open voor alle indrukken. Indrukken die door volwassenen al weer heel anders of zelfs niet meer worden ervaren.

Cognitief

Het leren van wat je met de verschillende materialen kan doen. Een takje kun je breken, stenen kan je stapelen, met nat zand kun je beter kastelen bouwen dan met droog zand. Maar ook het leren zien van de verschillen in de seizoenen, het omgaan met dieren, het groeien en bloeien van planten, de warmte van de zon en de vochtigheid van de regen. Kinderen leren hier onder anderen begrippen als veraf en dichtbij, groot en klein, warm en koud enzovoort.

Sociaal

In een uitdagende omgeving kunnen kinderen zelf dingen ondernemen en hun grenzen verleggen en leren om niet steeds afhankelijk te zijn van volwassenen. Hierdoor voelen ze zich zekerder en worden ook sociaal vaardiger. Als een kind voor het eerst van de hoge glijbaan afgaat, geeft dit een gevoel van overwinning. Een dergelijk ervaring geeft zelfvertrouwen.

Een kind dat voldoende zelfvertrouwen heeft ontwikkeld maakt weer makkelijker contact met anderen.

Als een omgeving te weinig mogelijkheden biedt om ervaringen op te doen, neemt de drang om nieuwe dingen uit te proberen vanzelf af. Hierdoor kan het kind onnodig onzeker worden.

Nieuwe ervaringen opdoen, en veiligheid en hygiëne kunnen botsen

Buitenspelen krijgt gelukkig weer steeds meer aandacht waarbij de nadruk op veiligheid blijft liggen. Dit is belangrijk maar onze behoefte aan veiligheid en hygiëne voor de kinderen kan botsen met hun behoefte om buiten nieuwe ervaringen op te doen.

Dat veiligheid en hygiëne belangrijke eigenschappen zijn binnen de kinderopvang is logisch. Als ouder breng je toch vol vertrouwen het meest kwetsbare wat je bezit onder bij ons.

Toch kunnen deze eigenschappen een overheersende rol gaan spelen in de inrichting van de buitenruimte. Bijvoorbeeld losse aarde en blaadjes zijn vies, kinderen kunnen alles in hun mond stoppen. Klimmen op een speeltuig is gevaarlijk, ze kunnen naar beneden vallen. Iets met verschillende hoogtes kunnen ze over struikelen. Plekjes waar ze zich kunnen verstoppen zijn niet gewenst, een leidster kan dan niet zien wat er gebeurt.

Balans tussen veiligheid en uitdaging

Ouders zijn altijd bezorgd dat hun kind iets overkomt en PM'ers willen niet verantwoordelijk zijn voor ongelukken. Om klachten en problemen te vermijden zou je daarom zoveel mogelijk risico's uit kunnen sluiten. Maar een te grote nadruk op veiligheid leggen, kan ertoe leiden dat kinderen weinig mogelijkheden meer overhouden om te ontdekken en te spelen. De speelplaats is veilig maar oersaai.

Het is niet uitdagend en spannend en we ontnemen het kind de mogelijkheid om zich spelenderwijs te ontwikkelen.

Verantwoorde risico's

Te veilig is niet goed. Ouders en medewerkers moeten beseffen dat het belangrijk is om verantwoorde risico's te nemen. Een uitdagende omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek uit te gaan, dingen uit te proberen, te fantaseren en te veranderen.

Een kind moet zelf ontdekken dat als je ergens op staat de wereld er anders uit ziet, en als je ergens af wilt springen je moet leren wat kan en wat te hoog is. Als je zand en water bij elkaar doet dat je dan modder krijgt. Een heleboel ervaringen moet je zelf meemaken en kun je niet leren uit een boekje of van de televisie.

Veiligheid kan gevaarlijk worden

Uit onderzoek is gebleken dat kinderen uit een veilige omgeving een groter risico lopen op letsel, omdat hun motorische vaardigheden afnemen. Als we van veel dingen het gevaar niet leren kennen gaan we grotere risico's lopen.

Buitenspelen bij Broer Konijn:

Een plek die uitnodigt om eindeloos buiten te spelen

Door middel van onze tuinen vol avontuur geven wij gehoor aan de natuurlijke behoeftes van een kind en zijn wij van mening dat de eventuele risico's weloverwogen zijn, waardoor het kind in zijn ontwikkeling gestimuleerd wordt. Dit is dan ook uiteindelijk de doelstelling van buiten spelen binnen Broer Konijn!

